

Protokół z posiedzenia
Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. Środowiska
w dn. 27.04.2016 r.
Miejskie Centrum Dialogu , ul. Bracka 10, Kraków

OBECNI

Członkowie KDO

1. Towarzystwo na Rzecz Ochrony Przyrody – Mariusz Waszkiewicz
2. Fundacja Otwarty Plan – Małgorzata Małochleb
3. Stowarzyszenie Ruch Ekologiczny św. Franciszka z Asyżu - Kasper Jakubowski
4. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Dębnie – Jolanta Kapica
5. Małopolskie Towarzystwo Ornitologiczne – Kazimierz Walasz
6. Obywatelski Komitet Ratowania Krakowa – Janina Żuradzka
7. Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć - Magdalena Klarenbach
8. Stowarzyszenie Łąki Nowohuckie – Jerzy Skibiński
9. Stowarzyszenie na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju Piasków Wielkich - Maria Miczyńska
10. Fundacja Fundusz Partnerstwa - Katarzyna Wychowaniec
11. Wydział Kształtowania Środowiska, UMK - Lucyna Czyż

Goście

1. Wydział Kształtowania Środowiska, UMK - Krystyna Śmielek
2. Wydział Kształtowania Środowiska, UMK - Michał Gaberle
3. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie - Zuzanna Wójcik
4. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie - Monika Kozieł
5. Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska, AGH - Mariusz Czop
6. Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska, AGH - Dorota Pietrucin
7. Dziennik Polski - Anna Agaciak
8. Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego - Adam Urzędowski
9. Biuro Planowania Przestrzennego, UMK - Paweł Meczko
10. Wydział Architektury i Urbanistyki, UMK - Dorota Zaucha-Rybka
11. SPOS, zarządca nieruchomości - Michał Sterecki
12. Mieszkaniec ul. Wodnej - Andrzej Bednarczyk
13. Radny Rady Dzielnicy XIII - Piotr Świtalski
14. Wspólnota Mieszkaniowa ul. Wodna, Płaszów - Paweł Knaż
15. Mieszkaniec, Wiesław Sroczyński
16. Klina Borkowskie - Artur Mucha

OBRADY

I. Otwarcie posiedzenia KDO przez wiceprzewodniczącego

Przyjęcie porządku obrad:

1. Aktualizacja sytuacji na Klinach, relacjonuje przedstawiciel Stowarzyszenia Zielone Klina
2. Problem odwodnień w czasie inwestycji budowlanych, szczególnie w okolicy zbiorników wodnych, cieków i źródeł

II. Sprawy bieżące, wolne wnioski

Przebieg spotkania

Ad. 1

Jak zrelacjonował Artur Mucha ze Stowarzyszenia Zielone Kliny, na terenie przedstawionym podczas KDO w dn. 02.03.2016 r. trwają prace prowadzące do niszczenia siedlisk. Zniszczeniu uległy siedliska kosańców syberyjskich (*Iris sibirica* L).

Jerzy Skibiński, podkreślił, że potrzebne jest znalezienie podstawy prawnej do ochrony tego obszaru przed niszczeniem. Zostały wydane warunki zabudowy i zagospodarowania terenu (WZiZT), a RDOŚ wydał zgodę na naruszenie ostoi. Faktem jest iż brakuje waloryzacji. Na wskazanym terenie budowane jest osiedle Harmonia wraz z późniejszymi zmianami nazwy inwestycji, nr decyzji znajduje się w Wydziale Architektury.

Kluczowy jest w tej sytuacji miejscowy plan zagospodarowania nazwany "Plan Kliny-Gadomskiego II". Dostępny w BIP: https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=30156, Uchwała nr CXV/1551/10 Rady Miasta Krakowa z dnia 3 listopada 2010 r.

Monika Kozieł z RDOŚ w Krakowie wskazała, że miejscowy plan jest opiniowany w RDOŚ w ramach strategicznej ochrony oddziaływania na środowisko oraz jeśli jest jakakolwiek terytorialna ochrona przyrody.

Podkreślano, że powstające przedsięwzięcie może znacząco oddziaływać na środowisko.

Podobnie było w przypadku Toń, Słonej Wody - były wnioski o powołanie użytku ekologicznego, użytki nie powstały i wkracza zabudowa.

Kazimierz Walasz przypomniał, że Powiatowy Nadzór Budowlany może jako pierwszy wkroczyć w miejsce, gdzie nie jest przestrzegane Prawo ochrony środowiska. Należy ten Nadzór powiadamiać w pierwszej kolejności.

Uwaga końcowa:

Stowarzyszenie Zielone Kliny powinno przekazać do RDOŚ dokumenty, jakie posiada, szczególnie decyzje, jakie pozyskało do tej pory.

Ad. 2

Problem odwodnień w czasie inwestycji budowlanych, szczególnie w okolicy zbiorników wodnych, cieków i źródeł.

Wystąpienie z prezentacją dr inż. Mariusza Czopa z Katedry Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej Akademii Górniczo-Hutniczej na temat "Roli wody w zrównoważonym zagospodarowaniu miasta Krakowa – propozycje kompleksowych rozwiązań".

Wiemy jakie mamy warunki hydrologiczne miasta, osady czwartorzędowe, piaski silnie zawodnione, można powiedzieć, iż w każdym miejscu, gdzie planujemy budowę, będzie woda. Jest to fakt, którego nie zmienimy. Należy się do planowanych prac inwestycyjnych bardzo dobrze przygotowywać. Potrzebne jest odpompowywanie wód, odwodnienie bardzo dużych ilości wody. Odwodnienie z górotworu to ilości wody 500-2000 m³ wody na dobę, aby obniżyć lustro wody na poziomie 2-5 m. Np. przy budowie, której fundamentowanie trwa 2-3 miesiące skutkuje to odwodnieniem na poziomie 150-200 tys. metrów³ wody. A nawet 500 tys. Natomiast, inwestorzy zawierają umowy z MPWiK w Krakowie na dużo mniejsze ilości rozliczane ryczałtowo, rzędu 20-30 tys. gdyż MPWiK nie zakłada urządzeń pomiarowych w punktach odprowadzania do kanalizacji wypompowywanej wody. W ten sposób miasto traci nawet setki tysięcy złotych nawet na jednej budowie gdyż MPWiK nie jest właścicielem wody w terenie inwestycji.

I tu pojawia się sytuacja, jak w przypadku odpływu wody ze Stawu Płaszowskiego, który jest też tematem zainteresowanie mieszkańców, dziennikarzy i organizacji społecznych w Krakowie. Jeśli ze stawu zniknęło 100 tys. wody, tzn. wody odsączono z okolicy, jeśli budowa trwa kilka miesięcy wymagało odpompowania 200-300 tys. m³, lej depresyjny ma kilkaset metrów. Z czym mamy problem? Brak dokumentacji hydrogeologicznej, a jeśli je wykonano to są na niskim poziomie merytorycznym. W dokumentacji często lej depresji tak jest wykazany, aby nie wyszedł poza granicę inwestycji.

Likwidacja terenów zielonych, zmiany klimatu, mało śnieżne zimy, zbyt duży pobór wody w różnych nowych lokalizacjach, prowadzi do skumulowanych zmian środowiska. Wody są też bardzo mocno zanieczyszczane, szczególnie solą w wyniku zimowego zasolenia w czasie kiedy pojawia się akcja odśnieżania.

Wicedyrektor Wydziału Kształtowania Środowiska, Krystyna Śmiłek wyjaśniła szczegóły dotyczące wydawania opinii przez Wydział, w szczególności ws. odwodnień i dokumentacji szczegółowej przy pracach budowlanych. Poruszyła też sprawę funkcjonowania ścianek przeciw filtracyjnym, ścianek szczelnych.

Mariusz Czop podał, że do tego typu ścianki wymagane jest podanie ale i sprawdzenie, jakiej głębokości jest dana ścianka. Wydaje się jednostkowo decyzje, bez całościowego ujęcia.

Kazimierz Walasz przytoczył, że samo oświadczenie inwestora jest niewystarczające, gdyż niejednokrotnie inwestor nie zna dokładnie sytuacji zasobów wodnych pod inwestycją.

Jolanta Kapica wskazała, że w terenach ścisłej ochrony, w szczególności ochrony krajobrazowej wydawane jest pozwolenie na budowę budynku wraz z garażami.

Paweł Mleczo zauważył iż wiemy, że brak jest uregulowań prawnych. Przez ostatnie około 20 lat brakuje w zarządzaniu miastem wdrożenia ochrony hydrologicznej i nadzoru budowlanego prac ziemnych mogących naruszyć zwierciadło wód podziemnych. Po doświadczeniach ze Stawem Dąbskim, a teraz ze Stawem Płaszowskim nadal nie można nałożyć przygotowania dodatkowych dokumentacji dla inwestycji. Potrzebne są zmiany w prawie geologicznym i prawie budowlanym. Mimo, nawet znajomości sytuacji, jak na tym spotkaniu, przedstawiciele wielu organów nie są w stanie dojść do jednoznacznego wyjaśnienia sprawy.

Mariusz Czop przytoczył iż brakuje osób, instytucji, które przypilnują sprawy wdrożenia procedur. Brakuje perspektywicznego myślenia. Prawo nie zabrania podnoszenia jakości usług hydrogeologicznych.

Dorota Zaucha-Rybka z Wydziału Architektury i Urbanistyki - decyzje i dokumenty są wymagane od inwestorów, ale nie mogą wnikać w dokumentację merytoryczną. Bez zmiany w prawie, nie ma możliwości działania dla organu celem narzucenia czegoś dodatkowego. Brak jest więc przełożenia. Inwestorzy korzystają z prawnej pomocy. Dokumentacja hydrologiczna nie jest wymagana, musi być określona w innym akcie, np. do ekspertyzy środowiskowej, czy decyzji z RDOŚ.

Maria Miczyńska - po macoszemu traktowane są w ogóle ciekły wodne w Krakowie. MZMiUW nie fatyguje się do ochrony wód.

Paweł Mleczo - w MPWiK panuje pojęcie, że w Krakowie jest nadprodukcja wody. Woda jest jednak coraz droższa. Mimo tego Przedsiębiorstwo nie poczuwa się do ochrony wody, poza swoimi ujęciami.

Jolanta Kapica - spróbujmy podjąć się stworzenia usystematyzowanego podejścia do wód w Krakowie.

Np. przy dawnej drożdżowni w Bieżanowie znajduje się duży zbiornik wód rezerwowych, ochronnych, dla Krakowa, jednak bez połączenia z wodociągiem.

Krystyna Śmiłek zwróciła uwagę, że inicjatywa w sprawie sporządzania map hydrogeologicznych należy do AGH. Zadeklarowała współpracę w tej sprawie. Dodała, że Wydział Kształtowania Środowiska od 1 stycznia 1999 r. prowadzi Powiatowe Archiwum Geologiczne, w którym na bieżąco jest gromadzona informacja geologiczna z wykonywanych na terenie Miasta Krakowa prac i robót geologicznych, udostępniana na wniosek.

Natomiast widzi potrzebę wsparcia Nadzoru Budowlanego odnośnie kontroli wykonywanych odwodnień budowlanych i przyjęcia deklaracji Pana dr Mariusza Czopa o możliwości udzielenia takiego wsparcia, jak również dokonywania oceny pod kątem oddziaływania odwodnienia na grunty sąsiednie. W tej sprawie niezbędne jest nawiązanie kontaktu z AGH.

Maria Miczyńska dodała, że wnioskuje o ochronę nie tylko wód gruntowych, ale w szczególności wód powierzchniowych, w tym okresowych. Przykładowo Park Rieczny Drwinka dziś budowane są nowe bloki, budynki w bezpośrednim sąsiedztwie. Potrzebny jest plan błękitnej architektury.

Przedstawiciel mieszkańców ul. Wodnej Paweł Knaż zasugerował, aby zapraszać też inwestorów, aby wypowiadali się na spotkaniach KDO.

Jerzy Skibiński - słowa przedstawicieli RDOŚ, że to społeczeństwo ma reagować, a nie tylko urząd, wprowadza w błąd, bo to obowiązkiem RDOŚ są te działania, w tym ocena szkody, a wraz z policją zaskarżenie jeśli trzeba. To obowiązek służbowy i obowiązek społeczny - zgłaszać na policję. Koniecznie. Równoległe do urzędu.

Małgorzata Małochleb poparła słowa Jerzego Skibińskiego. Przenoszenie tylko na mieszkańców, czy organizacje społeczne obowiązku interweniowania w sytuacji zagrożenie dla środowiska jest niewłaściwym działaniem, gdyż, to właśnie urzędy, w tym RDOŚ niejednokrotnie wydając decyzję dobrze wiedzą, jakie mogą wystąpić szkody dla środowiska. Skuteczne interweniowanie po rozpoczęciu działań przez inwestora jest dużo trudniejsze niż wydanie nie wydanie błędnej, lub nawet decyzji skutkującej z miejscowymi katastrofami ekologicznymi. Dlatego RDOŚ powinien wydawać kompetentne opinie oparte na wizji terenowej

Uchwały jakie KDO powinno przygotować na podstawie wniosków z dzisiejszego spotkania:

1. Wniosek ws. Zielonych Klinów do Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Krakowie o nadzór budowlany, aby korzystał z pełnych praw w kwestii ochrony przyrody.
2. Uchwała ws. przygotowania przez AGH WGGiOŚ strategii hydrogeologicznych działań dla Urzędu Miasta Krakowa.
3. Uchwała ws. procedur postępowania chroniących wody podziemne w czasie inwestycji budowlanych, w tym opomiarowywania zrzutu wody odwodnieniowej i realnego cennika MPWiK za odprowadzenie wody. Liczenie wg. ryczałtu stawek wód opadowych jest niewystarczające. Zmiana operatu wodno-prawnego.

Kolejne spotkanie KDO odbędzie się w dn. 18.05.2016 r.

Protokołowała
Małgorzata Małochleb